

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

IES JOSÉ VILAPLANA VINARÒS

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

Í N D E X

1. INTRODUCCIÓ.....	1
2. DESCRIPCIÓ DEL CENTRE.....	1
2.1 Dades de l'entorn.....	1
2.2 Breu història del centre.....	2
2.3 Recursos humans.....	2
2.4 Edifici i instal·lacions.....	3
3. PARTICIPACIÓ DELS DIVERSOS ESTAMENTS DE LA COMUNITAT ESCOLAR.....	4
4. COORDINACIÓ AMB ELS SERVEIS DEL MUNICIPI I RELACIONS AMB ALTRES INSTITUCIONS PÚBLIQUES I PRIVADES.....	5
5. VALORS, OBJECTIUS I PRIORITATS D'ACTUACIÓ, D'ACORD AMB LA IDENTITAT DEL CENTRE.....	6
5.1 El nostre centre.....	6
5.2 Valors.....	6
5.3 Objectius generals.....	7
5.4 Trets d'identitat.....	8
5.5 Prioritats d'actuació.....	9
5.5.1 Respecte a l'alumnat.....	9
5.5.2 Respecte al professorat.....	11
5.5.3 Respecte a les famílies.....	11
5.5.4 Respecte al PAS.....	11
5.5.5 Respecte a la logística, espais i instal·lacions.....	12
6. Els aspectes i elements comuns per a la concreció dels currículums, una vegada aprovats pel Claustre, en els quals s'inclouran els elements transversals establerts per la normativa vigent	13
6.1 Objectius i Fins en ESO.....	13

6.2 Objectius i fins en Batxillerat.....	15
6.3 Nivells de concreció.....	16
6.4 Enfocaments metodològics.....	17
6.4.1 Criteris per al disseny de les activitats amb atenció a les competències claus i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats d'ampliació i reforç).....	18
6.4.2 Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula....	19
6.4.3 Els materials i els recursos didàctics. Les activitats complementàries.....	19
6.5.1 Educació Mediambiental.....	20
6.5.2 Educació del consumidor.....	22
6.5.3 Educació viària.....	23
6.5.4 Educació sexual.....	24
6.5.5 Educació per a la salut.....	26
6.6.6 Educació per a la convivència i per a la pau.....	27
6.6.7 Educació per a la igualtat.....	28
7. Accions de sensibilització i informació dirigides al conjunt de la comunitat educativa per a assegurar el respecte a la diversitat i el respecte a la identitat de gènere. PROTOCOL DEL DRET A LA IDENTITAT DE GÈNERE.....	30
7.1 Responsabilitat de l'equip docent.....	32
7.2 Responsabilitat de tota la comunitat educativa.....	32
7.3 Detecció i comunicació. Activació del protocol.....	33
8. PROTOCOL SANITARI.....	33
9. PROGRAMA DE REUTILITZACIÓ DE LLIBRES I MATERIAL ESCOLAR. BANC DE LLIBRES DEL CENTRE.....	34

1. INTRODUCCIÓ

L'elaboració i el contingut del Projecte Educatiu de l'IES José Vilaplana s'ajusta al que disposa l'article 121 de la Llei Orgànica de 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en la seua nova redacció donada per la Llei Orgànica 8/2013, així com l'article 102 del Decret 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià. Aquest projecte recull els objectius generals, els valors i les prioritats d'actuació del centre. Entenem, doncs, que aquests tres elements constitueixen les intencions que orienten el disseny i la realització de les activitats necessàries per a la consecució de les finalitats educatives de l'Institut. Seran el referent en la presa de decisions curriculars i en les diferents actuacions dels membres de la Comunicat Educativa del nostre centre.

2. DESCRIPCIÓ DEL CENTRE

2.1 DADES DE L'ENTORN

L'IES José Vilaplana és un dels centres d'educació secundària de la ciutat de Vinaròs. Vinaròs és un municipi de 28.290 habitants, capital de la comarca del Baix Maestrat, a l'extrem nord de la província de Castelló i limítrof amb la de Tarragona. És la ciutat més destacada del nord de Castelló, amb un extens terme municipal de 95 km², partit judicial del Maestrat i els Ports, i important nucli comercial de tota la comarca.

Ben comunicat per la N-340, l'AP-7, la N-232 i la N-238, Vinaròs es constitueix en un nucli comunicatiu destacat, per la situació a mig camí entre Castelló i Tarragona i per ser la sortida natural al mar de les comarques interiors del nord del territori i fins i tot de les terres aragoneses. Aquesta situació privilegiada contribueix a una economia diversificada, tradicionalment molt basada en la pesca, però actualment amb un pes important de la indústria i especialment del sector serveis: el comerç i el turisme són dos dels motors econòmics de la localitat. Això ha atret un contingent important de població immigrant, en concret 5024 persones (a data de 2016), la qual cosa suposa aproximadament un 17,76% de la població total.

A Vinaròs hi ha dos centres públics d'ensenyament secundari: l'IES Leopoldo Querol i el nostre centre. I dos centres concertats d'ESO, el Col·legi Ntra. Sra. de La Consolació i el Col·legi Divina Providència.

2.2 BREU HISTÒRIA DEL CENTRE

L'institut José Vilaplana va obrir les seues portes com a Institut de Formació Professional el curs 1981-1982 sota el nom Instituto de Formación Profesional. Amb l'ordre de 17 de novembre de 1982 passa a denominar-se Instituto de Formación Profesional José Vilaplana. Durant més d'una dècada es va dedicar a aquesta branca educativa, fins al curs 1994-1995, que va acollir el primer curs d'Educació Secundària Obligatòria, i va passar a esdevenir IES José Vilaplana. Progressivament s'hi van anant implantant la resta d'estudis d'ESO i Batxillerat, i els actuals estudis de cicles formatius, fins arribar a l'àmplia oferta actual.

Durant aquests més de trenta anys, el centre ha rebut diverses ampliacions, tant de l'edifici principal, com en la resta d'edificis. Encara en els darrers anys ha hagut d'ampliar les seues instal·lacions amb dos grups d'aules prefabricades. Tot això per anar absorbint una creixent incorporació d'alumnat. El centre necessita una ampliació urgent, atès que, s'ha doblat el seu número d'alumnat en els últims 10 anys i es tenen les mateixes instal·lacions des de fa més de 20 anys.

2.3 RECURSOS HUMANS

El nostre centre compta amb 818 alumnes, 86 professors i professores i 1 educador. 2 administratives se encarreguen del funcionament de la gestió administrativa del centre i 2 conserges de les infraestructures. Pel que fa a la neteja hi ha contracta una empresa per part de Conselleria.

Poc a poc es va dinamitzant l'Associació de Pares i Mares de l'Institut, que estava ben bé a punt de desaparèixer. Es mantenen reunions periòdiques i es fan actuacions de manera conjunta. Si el centre comença a treballar en Comunitats d'Aprenentatge pensem que també se li donaria un impuls important a aquesta associació.

2.4 EDIFICI I INSTAL·LACIONS

L'IES José Vilaplana es troba situat als afores de Vinaròs, allunyat uns tres quilòmetres del nucli urbà, al costat de l'Hospital Comarcal i del Centre d'Educació Especial Baix Maestrat. Aquesta ubicació té com a element positiu la tranquil·litat que suposa trobar-se apartat en un entorn rural agradable, però comporta alguns inconvenients, com ara el desplaçament de l'alumnat. El fet que els alumnes depenguin del transport públic, subvencionat o privat, limita molt la possibilitat de dur a terme activitats alternatives fora de l'horari escolar.

Pel que fa a la ubicació, la proximitat amb la via del ferrocarril, que passa just a la vora de la part oest del pati, suposa algunes incomoditats pel soroll i el perill que pot comportar.

El centre consta de tres edificis: un de principal, on hi ha la majoria d'aules, espais de comú disposició, departaments, etc.; un altre destinat principalment als cicles formatius de la branca sanitària, i un tercer que ocupen, sobretot, els cicles formatius de la branca d'automoció. Hi ha també dues pistes poliesportives i diversos espais enjardinats.

En aquests tres edificis, hom disposa de:

- 29 aules (21 a l'edifici principal, 4 a l'edifici d'automoció, i 4 a l'edifici de sanitària, de les quals 2 són aules taller i 2, aules laboratori)
- 2 aules d'informàtica
- 1 aula de convivència anomenada Sala de Guàrdies
- 1 sala d'usos múltiples (Aula Polivalent)
- 3 aules específiques: de música, d'idiomes i de plàstica.
- 1 gimnàs
- 1 laboratori de ciències
- 1 biblioteca
- 3 tallers d'automoció
- 1 taller de tecnologia

- 1 sala de professors
- 4 despatxos d'equip directiu i orientació
- 9 departaments
- 1 secretaria
- 1 consergeria

Les necessitats causades per l'increment constant d'alumnat durant els darrers quinze anys han obligat a la instal·lació de cinc aules prefabricades, situades al pati en sengles grups de tres i dos aules.

La limitació de les instal·lacions és un fet amb el qual cal comptar, a l'espera que es duga a terme l'esperada i anunciada ampliació del centre, que ara mateix és una necessitat absolutament prioritària. Degut a la manca d'espai des del curs 2017/18 els cicles formatius han hagut de passar a horari vespertí.

3. PARTICIPACIÓ DELS DIVERSOS ESTAMENTS DE LA COMUNITAT ESCOLAR.

Concebem aquest Projecte Educatiu de Centre com una eina verdaderament operativa que ha d'inspirar el treball en equip de l'equip directiu, del professorat, de l'alumnat, del personal d'administració i serveis i dels pares i mares.

L'Equip directiu ha de dur endavant un programa de direcció coherent amb el Projecte Educatiu de centre i ha de tenir un caràcter dialogant amb tots els sectors de la comunitat educativa i estimular la seua participació. Ha de ser obert a l'hora d'acceptar propostes dels diferents òrgans del centre, mostrant especial interès per aquells que beneficien al nostre alumnat ja siga pel seu caràcter innovador i/o motivador.

El Claustre de Professors ha d'intervenir en la dinàmica general del centre i ha de col·laborar amb l'equip directiu, els membres del claustre i la resta de sectors de la comunitat educativa per tal d'acomplir una tasca pedagògica eficaç.

L'Alumnat s'ha d'implicar en el treball col·lectiu del centre i ha de dedicar el temps necessari a l'esforç individual per a assolir els millors resultats possibles per a la seua

formació integral. Ha de respectar el personal del centre, els companys així com totes les instal·lacions per a una millor convivència.

El Pares i les Mares han de col·laborar en la tasca formativa del centre i han de participar en les activitats promogudes per l'AMPA. Han de respectar el professorat i personal del centre i establir el contacte necessari amb el professorat per al seguiment del procés educatiu dels seus fills i filles.

El Personal d'Administració i Serveis s'ha d'implicar activament en el funcionament del centre i desenvolupar eficaçment les seues funcions. Han de participaren el Projecte Educatiu de centre amb la mateixa dedicació i respecte que la resta de sectors de la comunitat educativa.

4. COORDINACIÓ AMB ELS SERVEIS DEL MUNICIPI I RELACIONS AMB ALTRES INSTITUCIONS PÚBLIQUES I PRIVADES.

El centre participa en les diferents activitats que es promouen des de l'Ajuntament de la localitat. Es duen a terme diferents reunions amb l'Equip Tècnic d'Absentisme per poder regular i estar assabentats de l'alumnat que no ve a classe. Amb aquestes reunions, Serveis Socials, Ajuntament, les direccions dels Col·legis de Primària i dels dos IES de Secundària, Inspecció Educativa i la Policia Local, es posen damunt la taula els diferents casos i se'ls fa el seguiment adient.

El nostre centre participa activament en la resta d'activitats promogudes per l'ajuntament, xerrades de la Policia Local, Festa per la Llengua, etc.

Des de la Caixa Rural es fa el Concurs de Redacció tots els anys i l'alumnat del centre hi participa.

Am la col·laboració de la Fundació Isonomia també es fan xerrades molt interessants sempre al voltant del paper de la dona en el mon actual i es fa prevenció i conscienciació per evitar, a la llarga, casos de violència de gènere.

Des del Departament d'Orientació i amb la col·laboració amb el Centre de Dia de la nostra localitat l'alumnat amb NEEs acudeix dos vegades a l'any per fer diverses activitats amb la gent de la 3ª edat del centre.

5. VALORS, OBJECTIUS I PRIORITATS D'ACTUACIÓ, D'ACORD AMB LA IDENTITAT DEL CENTRE

5.1 EL NOSTRE CENTRE

El nostre centre rep alumnat de tres CEIPs de la localitat, l'Assumpció, Manuel Foguet i Jaume I. L'alumnat que rebem a 1r d'ESO procedeix en gran part de Vinaròs, excepte en l'alumnat procedent de CEIP Jaume I, que compta amb una diversitat de procedència de l'alumnat extraordinària. Entenem aquesta diversitat no com un llast sinó com una oportunitat que tenim alumnes i professorat de conèixer altres cultures i altres realitats, enriquint la nostra. Som també centre preferent per alumnat amb discapacitat auditiva.

L'alumnat del nostre centre és divers, majoritàriament viu a Vinaròs en ESO i Batxillerat, i procedeix de tota la comarca pel que fa als Cicle Formatius de la Familiar Sanitària i d'Automoció. Partint de la diversitat del nostre alumnat neix un Projecte educatiu basat en la igualtat i el respecte de les persones dins de la societat democràtica en la que ens trobem, essent partidaris d'una escola inclusiva en la que la igualtat d'oportunitats siga un fet. Al mateix temps ens preocupem i atensem l'excel·lència dels nostres alumnes, oferint activitats que resulten interessant i enriquidores per aquests alumnes.

5.2 VALORS

L'educació en valors ha de ser una finalitat dels centres educatius de manera que l'alumnat es formen com a ciutadans i ciutadanes participatius i participatives, responsables i solidaris integrats en una societat democràtica i plural. L'educació en valors és un complement de l'ensenyament que l'individu rep en la família i en la societat. Involucrarem al nostre alumnat en la defensa de valors positius com:

- Solidaritat, empatia, respecte i tolerància.
- Pau, justícia i llibertat.

- Esforç i treball.
- Rigor intel·lectual.
- Diversitat cultural i lingüística.
- Sensibilitat i creativitat.
- Conducta ètica: saber ser, saber fer i saber estar, com a referents del comportament.
- Respecte pel medi ambient i l'ecologia.
- La salut.
- Defensa dels drets humans i rebuig de qualsevol tipus de discriminació de les persones per raó de sexe, opció sexual, religiosa o ideològica, ètnia i cultura.

5.3 OBJECTIUS GENERALS

Els nostres objectius son:

- Formar als alumnes en el respecte als drets i llibertats fonamentals i en l'exercici de la tolerància, la llibertat i la responsabilitat.
- Potenciar el respecte a tots sense tindre en compte diferències derivades de condicions socioeconòmiques, ètnia o religió, partint de l'enriquiment que significa la diversitat cultural.
- Suscitar en els / les alumnes l'esperit de superació i treball personal, alhora que un clima de col·laboració i aprenentatge entre iguals.
- Escoltar a la Comunitat Educativa donant presència als representants de l'alumnat, pares i mares, ajuntament i resta d'institucions.
- Motivar l'alumnat per millorar no només en el seu aprenentatge sinó també en el desenvolupament i formació com a individus dins de la societat plural i tecnològica actual.
- Potenciar la màxima participació del professorat en la vida del centre.

5.4 TRETOS D'IDENTITAT

Som un centre educatiu públic, i partint d'aquesta premissa, respectem les diferents creences i ideologies dels membres de la nostra comunitat educativa, sempre que aquestes no violenten el marc constitucional. Entenem la societat com a diversa i enriquidora per a tots els seus membres sempre que el respecte mutu, la tolerància, el diàleg i la col·laboració siguen la base de l'enteni- ment. El respecte a la cultura pròpia valenciana ha de ser el punt de partida per al respecte d'altres cultures.

- ✓ Valorem en l'alumnat l'esforç personal, la motivació, la disciplina, el treball ben fet sempre amb ganes de millorar-lo.
- ✓ Entenem que un ensenyament de qualitat no ve donat només pels continguts acadèmics de cada una de les matèries sinó per la qualitat emocional i humana. Entenem la valoració de la intel·ligència emocional com a part fonamental de l'ésser humà.
- ✓ Volem fomentar l'esperit crític i reflexiu dels nostres alumnes, ensenyant-los a superar estereotips i prejudicis. Respectem les persones, els béns, la diversitat i pluralitat ideològica que defense els valors democràtics.
- ✓ Apostem per un model educatiu que potencie la igualtat del ser humà, independentment del seu sexe, compartim els valors de la coeducació, orientant les nostres activitats cap a una educació integral que facilite la convivència entre alumnes i elimine rols i estereotips de caràcter sexista.
- ✓ Defensem la llibertat de càtedra dels nostres professors i professores, de manera que cap doctrina pugua condicionar la seua tasca diària.
- ✓ Promovem la innovació i la investigació educativa, essent sempre receptius a nous projectes.
- ✓ Afavorim mitjans i recursos perquè el valencià siga la llengua vehicular del centre, sense descurar la competència lingüística en castellà, i potenciant sempre l'estudi, el coneixement, el respecte i la valoració d'altres llengües i cultures.

- ✓ Potenciem la resolució de conflictes amb la mediació, entenent que el diàleg és sempre la millor eina per a resoldre qualsevol tipus de conflicte.
- ✓ Facilem l'ús de les Tecnologies de la Informació i Comunicació en les nostres aules. Ensenyem a fer un ús responsable de les diferents xarxes socials.
- ✓ Afavorim xerrades de diferents estaments dedicades a la igualtat, violència de gènere, ús de les xarxes socials, tabac, alcohol, drogodependències.
- ✓ Promovem els hàbits saludables, l'exercici físic i l'esport. Potenciem l'actitud ecològica de l'alumnat perquè siguin ciutadans conscients de la necessitat de conservar, defensar i millorar el seu medi natural com a element bàsic de la qualitat de vida en el present i en el futur.
- ✓ Integrem l'institut en la vida ciutadana del municipi. Col·laborem amb institucions, associacions i ONGs arrelades en el nostre entorn.
- ✓ Apostem per una formació permanent del professorat.
- ✓ Persegüim una gestió democràtica i oberta a la participació de tots els sectors del nostre centre, fomentant la participació en els òrgans col·legiats i associacions del mateix i tractant de generar, a través del diàleg i del consens, un clima de cordialitat i responsabilitat que permeta millorar la nostra funció educativa. Treballem per la defensa dels drets humans.
- ✓ Apostem i defenem una escola inclusiva, igualitària i democràtica.
- ✓ Treballem perquè la diversitat afectiva, sexual i d'identitat de gènere no siga mai motiu d'exclusió.

5.5 PRIORITATS D'ACTUACIÓ

5.5.1 Respecte a l'alumnat

Les prioritats d'actuació de l'IES José Vilaplana potenciaran les destresses dels alumnes, afavorint l'aprenentatge per competències, donant resposta a les seues necessitats educatives. Per a poder aconseguir este objectiu ens marquem una sèrie de prioritats per poder

garantir l'èxit personal dels nostres alumnes i minimitzar el fracàs escolar, intentant aconseguir que els nostres alumnes puguin arribar a una formació mitjana o superior, després de l'Ensenyament Obligatori:

- Disminució del percentatge de fracàs escolar. És molt elevat en alumnes de 1r i 2n d'ESO, degut en molts casos a mancances importants arrossegades ja des de cursos de Primària. És per això que concentrarem el màxim de desdoblaments en aquests dos nivells, aconseguint disminuir la ràtio en assignatures troncal.
- Classes heterogènies. Entenem que vivim en un societat plural. És per això que les nostres classes son heterogènies, sense etiquetar a cap alumne, oferint grups que s'emmarquen dins d'una escola inclusiva amb oportunitats per tothom. Facilitarem que els Professors de PTE entren a l'aula en el major nombre de casos possibles, evitant que l'alumne es pugui sentir exclòs del seu grup-classe.
- L'excel·lència. Oferim als alumnes la possibilitat d'ampliar assignatures fora de l'horari lectiu. Fomentem la seua participació en moltes activitats, concursos, congressos, intercanvis i projectes d'innovació educativa.
- Activitats conjuntes per nivells dins d'un Pla d'Acció Tutorial innovador. L'hora de tutoria coincideix en grups d'un mateix nivell. Això possibilita la realització d'activitats conjuntes. Des del curs 2017/18 es portarà a terme el programa TEI (Tutoria entre iguals). Cada alumne/a de 1r d'ESO tindrà un alumne/a tutor/a de 3r d'ESO.
- Dinamització dels Consell de Delegats i Delegades. Realització de reunions periòdiques i per nivells amb els representats de cada classe, per poder escoltar les seues aportacions quant a activitats extraescolars, propostes de millora i participació activa en la vida del centre.
- Candidatures a Consell Escolar. Fomentar aquestes candidatures de l'alumnat i fer possible que sempre hi haja representació de l'alumnat en el Consell Escolar del Centre.

5.5.2 respecte al professorat

- Impulsar el treball de la COCOPE com a verdadera dinamitzadora de l'activitat del professorat al centre, informant al claustre i establint les directrius generals dels diferents documents que conformen la idiosincràsia del centre, fent-los coherents i revisant-los amb la periodicitat necessària.
- Millorar la comunicació entre l'equip directiu el professorat mitjançant l'ús de noves tecnologies (correu electrònic, pàgina web)
- Elaborar un calendari mensual amb totes les activitats extraescolars publicades.
- Fomentar la participació del claustre en programes educatius i jornades de diversa índole.

5.5.3 respecte a les famílies

- Reunions periòdiques amb l'AMPA, per tal de replegar-ne les propostes i promoure'n la implicació en el funcionament de centre.
- Organitzar un dia d'acollida per als pares i mares de l'alumnat que ve al centre per primera vegada.
- Dur a terme reunions informatives als col·legis de la nostra localitat per a exposar l'oferta educativa del centre.
- Visita dels alumnes de 6é al nostre centre.
- Millorar la comunicació amb les famílies a través de la pàgina web del centre, que ha de rebre per a això una actualització permanent.

5.5.4 respecte al PAS

- Treballar per la implicació del PAS en el bon funcionament del centre, mostrant bona disposició per les propostes de millora que puguin fer.
- Establir reunions periòdiques de l'equip directiu amb el personal no docent.
- Impulsar canals per fer més eficaç la comunicació de la secretaria del centre amb l'alumnat.

5.5.5 Respecte a la logística, espais i instal·lacions

- Impulsar de manera decidida les TIC. Dotar de projectors les aules i incrementar el nombre d'ordinadors a disposició del professorat, tot això progressivament i en la mesura de les possibilitats pressupostàries.
- Habilitar un espai per a les reunions de pares i mares amb els tutors.
- Impulsar el manteniment dels espais enjardinats del centre.
- Millorar l'entorn visual del centre, tant exterior com dins de cada aula (armaris, calaixos)
- Actualitzar i aplicar el Pla d'Autoprotecció de centre, que inclou el pla d'evacuació i altres mesures.
- Emprendre una línia de reparació i embelliment del centre d'acord amb les prioritats emanades de les propostes dels membres de la comunitat educativa.
- Optimitzar els recursos del centre. Fer uns pressupostos realistes i adequats a les necessitats educatives, humanes i pedagògiques del centre.
- La biblioteca funciona molt bé. Tot i això seria aconsellable que estigués oberta el màxim d'hores possibles al llarg del matí, en funció de la disponibilitat horària del professorat. És molt positiu que els alumnes tinguin l'opció d'anar-hi i aprofitar-la com a lloc d'estudi i treball.
- Continuar amb la dinàmica d'aprofitar els recursos humans per al manteniment del centre.
- Augmentar la dotació per al mobiliari exterior del centre (papereres, bancs).

6. ELS ASPECTES I ELEMENTS COMUNS PER A LA CONCRECIÓ DELS CURRÍCULUMS, UNA VEGADA APROVATS PEL CLAUSTRE, EN ELS QUALS S'INCLOUREN ELS ELEMENTS TRANSVERSALS ESTABLERTS PER LA NORMATIVA VIGENT .

L'ensenyament a l'Institut ha de basar la seua intervenció en un projecte comú que permeta el treball conjunt de tota la comunitat educativa a la recerca d'elements comuns que afavorisquen el creixement personal del seu alumnat. Pretén desenvolupar processos d'aprenentatge i ensenyança sobre la base del desenvolupament de competències i la preparació per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida,.

El Projecte educatiu es converteix llavors en l'instrument que dóna unitat a la resposta educativa, en permetre explicitar els objectius que es persegueixen, en funció de la realitat que envolta els processos d'aprenentatge i ensenyança.

El Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'establix el currículum i desplega l'ordenació general d'ESO i Batxillerat ens parla en el Títol II, Capítol I, article 15 dels objectius i fins de l'ESO i en l'article 32 dels objectius i fins del Batxillerat. Serà a partir d'aquests objectius i fins que desplegem els currículums de les diferents assignatures. Les programacions aniran sempre encaminades a aconseguir aquests objectius i fins.

6.1 OBJECTIUS I FINS EN ESO

1. 1. El desenrotllament i la concreció curricular que elaboren els centres docents com a part del seu projecte educatiu garantirà la consecució dels objectius establits per a l'etapa en l'article 11 del Reial Decret 1105/2014.
2. 2. Així mateix, esta concreció del currículum s'orientarà a la consecució dels fins següents:
 - a) Adquirir els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científic i tecnològic.
 - b) Adaptar el currículum i els seus elements a les necessitats de cada alumne i alumna, de manera que es proporcione una atenció personalitzada i un

desenrotllament personal i integral de tot l'alumnat, respectant els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat de l'alumnat propis de l'etapa.

- c) Orientar l'alumnat i els seus representants legals, si és menor d'edat, sobre el progrés acadèmic i la proposta d'itineraris educatius més adequats per a cada alumne o alumna.
- d) Preparar l'alumnat per a la seua incorporació a estudis posteriors i per a la seua inserció laboral.
- e) Desenvolupar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
- f) Desenvolupar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere. g) Consolidar en l'alumnat hàbits d'estudi i de treball.
- g) Formar l'alumnat per a l'exercici dels seus drets i obligacions en la vida com a ciutadans.
- h) Desenvolupar metodologies didàctiques innovadores que incloguen l'aprenentatge cooperatiu, els projectes interdisciplinaris, l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, així com la pràctica de l'educació inclusiva en l'aula.
- i) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- j) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyança i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- k) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes estes, i garantint l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià.

6.2 OBJECTIUS I FINS EN BATXILLERAT

1. El desenrotllament i la concreció curricular que elaboren els centres docents com a part del seu projecte educatiu garantirà la consecució dels objectius establits per a l'etapa en l'article 25 del Reial Decret 1105/2014.
2. Així mateix, esta concreció del currículum s'orientarà a la consecució dels fins següents:
 - a) Aprofundir en l'acció educativa, per a proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats que els permeten desenrotllar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència.
 - b) Capacitar l'alumnat per a accedir a l'educació superior.
 - c) Dotar l'alumnat d'una formació i uns coneixements generals en relació amb les competències de caràcter més transversal; junt amb una preparació especialitzada, en el marc de la modalitat, i si és el cas via, de Batxillerat triada.
 - d) Consolidar bones pràctiques que afavorisquen un bon clima de treball i la resolució pacífica de conflictes, així com les actituds responsables i de respecte pels altres.
 - e) Consolidar una escala de valors que incloga el respecte, la tolerància, la cultura de l'esforç, la superació personal i la responsabilitat en la presa de decisions per part de l'alumnat, la igualtat, la solidaritat, la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència de gènere.
 - f) Potenciar la participació activa i democràtica de l'alumnat en l'aula i en el centre, així com en l'exercici de drets i obligacions.
 - g) Desenrotllar metodologies didàctiques actives i innovadores que incloguen l'ús de mètodes i tècniques d'investigació per part de l'alumnat per a aprendre per si mateix, el treball autònom i en equip, l'aplicació dels aprenentatges en contextos reals, i l'ús sistemàtic de les tecnologies de la informació i la comunicació.

- h) Basar la pràctica docent en la formació permanent del professorat, en la innovació educativa i en l'avaluació de la pròpia pràctica docent.
- i) Elaborar materials didàctics orientats a l'ensenyança i l'aprenentatge basats en l'adquisició de competències.
- j) Utilitzar el valencià, el castellà i les llengües estrangeres com a llengües vehiculars d'ensenyament, valorant les possibilitats comunicatives de totes estes.

6.3 NIVELLS DE CONCRECIÓ

1. El primer nivell de concreció és el currículum prescrit, establert en la legislació i la normativa vigent, actualment el currículum es desplega en el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell.
2. El conjunt de les programacions de les matèries, junt amb els principis educatius que assumisca la comunitat escolar i els criteris pedagògics més generals constitueixen el segon nivell de concreció, en el que les variables organitzatives són especialment rellevants.
3. Però és a l'aula on es fa realitat educativa el currículum. És el que anomenem el tercer nivell de concreció; en les decisions que pren el professorat, o millor encara, l'equip docent, en l'elecció d'activitats, de les metodologies convenients, dels criteris i de les eines d'avaluació, el currículum es materialitza en la consecució dels aprenentatges competencials per part de l'alumnat. El currículum per competències no és possible sense unes activitats coherents amb la seua finalitat i sense un concepte d'avaluació que ho potencie. Probablement és ací on tenim el repte més gran i on hem de dedicar més esforços.

Hem d'intentar programar tenint en compte estos quatre pilars:

1r.- Redescobrir la intradisciplinarietat.

2n.- Fomentar la interdisciplinarietat.

3r.- Recuperar el valor educatiu de les activitats complementàries i extraescolars.

4t.- Fer dels projectes en el nivell de Centre una realitat i no una utopia: perquè educar per competències implica unir els aprenentatges "formals amb els no formals i informals".

En funció d'aquest principis, el desplegament curricular arreplegarà entre d'altres, els aspectes següents:

- Mesures organitzatives.
- Organització horària.
- Concreció dels criteris metodològics (ensenyança, aprenentatge i avaluació).
- Distribució dels continguts curriculars.
- Concreció dels criteris d'avaluació.
- Mesures d'atenció a la diversitat.
- Organització de l'acció tutorial.
- Programacions.

La programació didàctica per competències requereix mobilitzar conjuntament de manera eficaç el saber, el saber fer i el saber ser i estar, per això els distints tipus de continguts s'han de treballar de forma conjunta. Així, en el moment de concretar els continguts en la programació didàctica la seua redacció es pot fer de manera que integre els tres tipus de continguts, substantivant l'acció a realitzar i la finalitat de la seua aplicació. De tota manera si els equips docents ho consideren oportú, es poden seguir diferenciant els continguts segons la seua naturalesa.

Per altra banda, en el tractament dels continguts en les programacions didàctiques és important preguntar-se amb quins continguts d'altres àrees o matèries connecten, per a permetre la integració dels coneixements i el treball interdisciplinari.

6.4 ENFOCAMENTS METODOLÒGICS

Reflexionar sobre els enfocaments pedagògics equival a fer-se la pregunta de com ensenyem. Un currículum adreçat al desenvolupament i a l'adquisició de les competències

clau implica molt sovint un canvi metodològic: les disciplines deixen de constituir l'eix de l'acció educativa per a posar-se al servei de l'educació integral de la persona. És important partir del que cada docent fa dins l'aula, ja que els punts de

partida dels diferents membres dels equips docents poden ser molt diferents, per a adoptar acords realistes i factibles, que arpleguen les directrius establertes en la Concreció curricular.

El canvi des del model de partida fins a arribar a aquell que permeta el desenvolupament i l'assoliment de les competències de l'alumnat ha de ser gradual i constant.

Els equips docents han de prendre acords sobre:

6.4.1 Criteris per al disseny de les activitats amb atenció a les competències claus i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats d'ampliació i reforç).

Cal fer-se preguntes del tipus:

Com organitzem els continguts d'aprenentatge?

Com els presentem a l'alumnat?

A través de quin tipus de tasques?

És importat que al menys una part de les activitats o de les tasques proposades a l'alumnat permeten arribar a la construcció compartida del coneixement des d'una perspectiva global i generen interès en aprendre: en aquest sentit cal considerar el treball per projectes, la resolució de problemes o l'estudi de casos, entre d'altres.

L'explicitació de les connexions entre disciplines, l'anàlisi de la realitat, el treball en equip i la necessitat d'afavorir l'autonomia de l'alumnat de forma progressiva, per a contribuir a desenvolupar la capacitat d'aprendre per si mateixos, són aspectes que s'han de tenir en compte a l'hora de treballar a l'aula per aconseguir el desenvolupament de les competències claus.

Un altre aspecte que cal considerar a l'hora de dissenyar les activitats o tasques que es presentaran a l'alumnat és l'avaluació i, molt especialment, la participació de l'alumnat en la pròpia avaluació. L'avaluació forma part de les estratègies didàctiques: el fet d'explicitar des del principi allò que s'avaluarà, de manera que l'alumnat ho conega, constitueix una guia per a l'aprenentatge. Igualment, incloure moments per a la

reflexió de l'alumnat sobre els propis errors –que han de ser considerats per tots, professorat i alumnat, com una font d'informació- els permetrà regular i gestionar el propi procés d'aprenentatge.

6.4.2 Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula.

Els criteris per a l'organització del temps i dels espais i les formes d'organització de l'aula, han de possibilitar diversos tipus d'agrupament de l'alumnat, incloent els dirigits al treball cooperatiu (gran grup, menut grup, treball per parelles, individual...).

En aquest sentit, cal arribar a acords que permeten, dins les possibilitats reals del centre, optimitzar els recursos disponibles.

6.4.3 Els materials i els recursos didàctics. Les activitats complementàries.

Els materials i els recursos són molt rellevants per al desenvolupament de les competències bàsiques, especialment d'aquelles que es construeixen a través de totes les disciplines curriculars. En la previsió d'aquests materials i recursos didàctics cal tenir en compte que han de ser variats i adequats a l'enfocament metodològic que s'empre.

En tot cas, són rellevants aquells materials i recursos de consulta i de recerca, tant de forma individual com en grup, incloent l'ús de les TIC, que constitueixen eines per a aprendre en totes les àrees i matèries de cada una de les etapes. En aquest sentit, és important el paper de la biblioteca del centre o d'aula.

Els materials i els recursos han de fomentar l'autonomia i la iniciativapersonals, i s'han d'adequar al disseny d'activitats que siguin coherents amb la realitat de l'aula, diversificades i lligades a situacions reals de l'entorn. És en aquest context que adquireix sentit l'elaboració

de materials didàctics propis; el llibre de text esdevé un recurs didàctic més, que no pot ser l'únic. Les activitats complementàries són un recurs més, que pot contribuir al desenvolupament de les competències claus.

Elements transversals establerts per la normativa vigent.

Els temes transversals són una proposta curricular concreta que pot definir-se com el desenrotllament d'una planificació educativa demandada per la nostra societat, que ens porta a incloure valors humanistes a tots els nostres projectes educatius.

- Són considerats com a tals els següents:
- Educació mediambiental.
- Educació del consumidor.
- Educació viària.
- Educació sexual
- Educació per a la salut.
- Educació per a la convivència i per a la pau.
- Educació per a la igualtat.

Segons les necessitats nostre centre, és en el disseny i programació del currículum de cada etapa educativa, on han d'estar en harmonia els valors intrínsecs que comporten els temes transversals amb el projecte educatiu i amb els objectius generals d'etapa. I, per tant, han d'estar presents en totes i cada una de les distintes àrees i matèries.

6.5.1 Educació Mediambiental

La mala aplicació del desenrotllament industrial pot causar danys irreparables al propi ser humà i al seu hàbitat, com ara:

- Nivells perillosos de contaminació de l'aigua, de l'aire, de la terra i dels sers vius.
- Grans trastorns de l'equilibri ecològic de la biosfera.

- Destrucció de recursos insubstituïbles i greus deficiències, nocives per a la salut física, mental i social del ser humà, en el medi creat per ell.
- Milions de persones viuen per davall dels nivells mínims necessaris per a una existència humana decorosa, privats d'alimentació i vestit, de vivenda i educació, de sanitat i higiene adequades.
- Augment de la població que planteja problemes relatius a la preservació del medi.

Davant d'esta situació, és imprescindible una labor d'educació en qüestions ambientals, dirigida tant a les generacions joves com als adults per a canviar la conducta dels individus, de les empreses i de les col·lectivitats, inspirada en el sentit de la responsabilitat quant a la protecció del medi ambient. Considerem que els objectius que se citen a continuació han de ser integrats transversalment en el currículum de l'ensenyança obligatòria de cara a l'educació ambiental.

Objectius:

1. Conèixer el funcionament del medi ambient com un sistema complex d'interaccions múltiples que tendeixen a assegurar un estat d'equilibri entre els sers vius.
2. Adquirir la capacitat d'observació i escolta, individual i col·lectivament, del medi de forma espontània, lliure i divergent, i ser capaç de reflexionar sobre les dades obtingudes amb vista a organitzar-los, relacionar-los entre si, i a interpretar-los críticament.
3. Desenvolupar la capacitat de gaudir de l'entorn, compatibilitzant el dit gaudi amb la seua conservació i mantenint un equilibri entre els seus usos, individual i col·lectiu.
4. Conèixer i aprofundir sobre l'inventari dels perills i dels atemptats que amenacen al planeta i investigar sobre les seues possibles causes i solucions per a restablir l'equilibri del medi ambient quan este corra perill.
5. Ser conscients de les incidències de les pròpies actituds i comportaments sobre l'entorn, creant així una major sensibilitat, interès i respecte cap al medi ambient.

6. Descobrir i comprendre que la solució dels problemes del medi ambient passa per la col·laboració entre les persones i la cooperació entre les nacions.
7. Col·laborar amb altres administracions i organitzacions perquè conèixer les implicacions de les seues actuacions i la importància de la seua participació en la conservació del medi.

6.5.2 Educació del consumidor

El consum, des de sempre, ha sigut un fet social íntimament relacionat amb la nostra existència quotidiana i caracteritzada per la relació comercial establida entre els productors, els distribuïdors i els consumidors. Esta relació de conflicte, típica de la nostra actual societat de consum, es caracteritza per dos trets fonamentals:

D'una banda, els productors i distribuïdors no sols es limiten a cobrir la demanda de productes, sinó que creen nous i a vegades innecessaris hàbits de consum. Es genera així la creació de necessitats i la intervenció en les actituds del consumidor, per a les que s'utilitzen les més refinades i agressives tècniques de venda o de compra per impuls, a través del màrqueting i la publicitat, utilitzant-se recursos i sistemes molt persuasius i, amb prou freqüència, poc veraç o descaradament manipuladors.

I d'altra banda, la que fa referència al consumidor/a, al deixar-se influenciar inconscientment i irreflexivament per la publicitat, consumix més del que necessita, fent-se esclau d'este consum i donant origen a actituds d'insolidaritat enfront de les necessitats dels altres, principalment enfront dels sectors socials més necessitats.

Objectius:

- a) Descobrir i donar prioritat al “ser” sobre el valor del “tindre” en la presa de decisions sobre el consum.
- b) Descobrir, analitzar i valorar els processos d'elaboració i distribució dels productes o béns de consum, reconeixent, en eixos processos, la importància i el valor de la intervenció humana com un treball i un esforç al servici dels consumidors.

- c) Descobrir i prendre consciència de les necessitats bàsiques per a la vida, a fi de poder prendre, davant d'elles, decisions raonades, equilibrades i responsables sobre el consum.
- d) Prendre consciència de la desigual distribució dels recursos naturals bàsics i de la seua escassetat o esgotament, i desenrotllar una actitud de respecte i atenció cap a ells.
- e) Aprendre a usar, a disfrutar i a cuidar dels béns que es posseeixen o que es consumixen, reconeixent la seua utilitat real per a la vida i valorant-los en funció d'ella.
- f) Ser capaços de llegir i interpretar, críticament, les estratègies de venda i, en concret, els missatges publicitaris en els seus components verbals i icònics, per a saber discernir sobre la veracitat i per a poder actuar, lliure i conscientment, enfront d'ells.
- g) Reconèixer i sentir-se sensibilitzats davant dels problemes de les persones que no tenen els béns de consum bàsics per a la vida, i mostrar cap a elles una actitud generosa i solidària, tant a nivell individual com en col·laboració amb els organismes i institucions pertinents.
- h) Fomentar l'adquisició de criteris racionals de consum mitjançant la col·laboració amb altres organismes oficials i organitzacions no governamentals.

6.5.3 Educació viària

L'educació viària té com a finalitat conscienciar l'alumne o alumna que el tràfic vial constitueix una situació de convivència regulada per signes, senyals i normes l'objectiu de la qual és, fonamentalment, el respecte als drets de les persones, facilitar la resolució de conflictes i evitar reduir els costos personals, socials i econòmics derivats de tal situació i, per tant, es pretén adequar el seu comportament com a vianant, com usuari/a dels mitjans de transport públics i privats, i com conductor/a de bicicletes i ciclomotors.

El desenrotllament dels valors i actituds anteriorment presentats, dins d'un programa d'Educació Viària, implicarà plantejar-nos en els instituts els següents objectius educatius:

Objectius

- a) Aprendre a usar, a fruir i a cuidar dels béns públics ciutadans, mitjans de transports, zones verdes, parcs, vies públiques, etc.
- b) Apreciar amb sentit crític, els avantatges de la utilització dels transports públics sobre els privats, descongestió del tràfic, menor contaminació, estalvi d'energia, etc.
- c) Prendre consciència que el tràfic constitueix una situació de relació i de convivència regulada per signes, senyals i normes, l'incompliment de la qual pot posar en perill la vida i els béns propis i dels altres.
- d) Identificar, llegir i interpretar correctament els missatges bàsics de la circulació vial (signes i senyals de circulació).
- e) Reconèixer i prendre consciència dels problemes vials i de les situacions de risc o de perill que puguen presentar-se en la vida ciutadana, descobrint les seues causes i reflexionant sobre elles, i sent capaços de prendre iniciatives i decisions enfront d'aquests.
- f) Desenrotllar una actitud crítica davant de situacions de comportament incívic que alteren la convivència, agressivitat, competitivitat, insolidaritat, etc.
- g) Fomentar la participació i la col·laboració amb organitzacions que presten servicis a la comunitat ciutadana, com a Direcció General de Tràfic, Creu Roja, etc., així com amb fundacions o empreses privades que desenrotllen programes relacionats amb l'educació viària.

6.5.4 Educació sexual

La sexualitat i amb ella l'afectivitat, és una dimensió fonamental de la persona, que impregna el seu cos, les seues vivències i les seues expressions, comença amb la vida mateixa i comprèn aspectes físics, psicològics, socials, culturals, ètics i religiosos. És també una realitat dinàmica i roman en contínua evolució.

La responsabilitat inicial i fonamental de l'educació afectiu-sexual correspon als pares per ser estos els primers educadors del seu/s fill/s i per ser la família el lloc més adequat per a la creació d'un clima afectiu que difícilment pot aconseguir-se en altres ambients. Però no oblidem que el centre escolar del que els xiquets i adolescents formen part es converteix en un

agent de socialització transcendental pel nombre d'hores que passen en ell durant grans períodes de la seua vida.

Els xiquets i els adolescents aprenen per observació i imitació. Els models reals que posseeixen una importància major són els pares per la seua presència constant, el seu vincle afectiu, ser figura d'identificació, i perquè, inevitablement, la pròpia relació patern-materna amb el seu llenguatge verbal i corporal suposa el primer exemple de la relació entre els sexes. Però un altre model real fonamental són els educadors, que, igual que succeeix amb pares i mares, eduquen amb les seues paraules, però també amb les seues conductes, les seues valoracions i les seues actituds.

L'educació sexual no suposa la creació d'una assignatura més dins del currículum escolar, sinó la preparació adequada del professorat, perquè des de les diverses àrees i al llarg de tots els nivells, es faça la referència oportuna als aspectes sexuals dins del procés de globalització orientat al desenrotllament integral de la personalitat de l'alumne/a.

Objectius:

- a) Facilitar un espai de reflexió sobre l'educació afectiu-sexual, treballant actituds i formant en una comprensió integral de la sexualitat humana.
- b) Conèixer la sexualitat com a dimensió de la persona, que comprén aspectes biològics, psicològics, socials, ètics, culturals...
- c) Comprendre les diverses etapes del desenrotllament afectiu i sexual i posar en pràctica pautes educatiu-formatives.
- d) Afavorir el respecte a la dignitat humana del baró i de la dona amb el reconeixement de la igualtat de drets en l'orde polític, econòmic i legal.
- e) Descobrir l'educació afectiu-sexual com marc cultural que fa possible la creativitat i la trobada del masculí i femení.
- f) Identificar les causes (problemes afectius, incomunicació, falta d'autoestima...

- g) Conseqüències (consum de substàncies, embarassos no desitjats...), buscant pistes de prevenció dels riscos de l'adolescència, a través de l'educació sexual i l'educació en valors.

6.5.5 Educació per a la salut

L'OMS defineix la salut com «un estat complet de benestar físic, mental i social», i no consisteix només en l'absència de malalties. La possessió del millor estat de salut que s'és capaç d'aconseguir constitueix un dels drets fonamentals del ser humà, siga quina siga la seua raça, religió, ideologia política i condició econòmic-social. La salut de tots els pobles és una condició fonamental de la pau mundial i de la seguretat, i depén de la cooperació més estreta possible entre els estats i els individus.

Objectius:

- a) Capacitar als alumnes per a participar, activa i responsablement, en la creació i la gestió de la seua salut.
- b) Conèixer i apreciar el propi cos i utilitzar el coneixement sobre el seu funcionament isobre les seues possibilitats i limitacions per a desenvolupar i refermar hàbits autònoms d'atenció de salut personals.
- c) Reforçar l'autonomia i l'autoestima com a realitats personals bàsiques en la construcció d'un projecte de vida saludable.
- d) Reconèixer críticament situacions i conductes que puguen implicar riscos per a la salut i ser capaços d'enfrontar-se a elles i evitar-les amb responsabilitat i amb criteris propis.
- e) Conèixer i interioritzar les normes bàsiques per a la salut, la higiene, l'alimentació, l'atenció corporal...
- f) Despertar i estimular l'interès per l'esport i l'activitat física com a mitjà per a aconseguir una vida saludable i per al foment de la camaraderia, la solidaritat i l'amistat.
- g) Relacionar l'ecologia amb la salut, i desenvolupar hàbits i capacitats per a mantindre un medi ambient saludable.

- h) Desenvolupar la sensibilitat i la tendresa davant dels ancians i ancianes i davant de totes aquelles persones que pateixen qualsevol tipus de malaltia o minusvalidesa física o psíquica.
- i) Descobrir les situacions personals i socials en les que se no té els mitjans mínims per a la salut o en les que no es posseeixen els recursos sanitaris imprescindibles.
- j) Col·laborar i coordinar-se amb l'administració sanitària en el que es referix al desenrotllament d'actuacions preventives i de foment d'hàbits de vida sans. Convindria la participació del Centre de Salut o algun centre de planificació familiar en activitats d'este tipus.

6.6.6 Educació per a la convivència i per a la pau

En relació amb este tema transversal, és imprescindible fer un esforç d'aproximació al significat profund del terme «pau» en el context de la nostra societat contemporània i des de la perspectiva dels valors.

La R.A.L. defineix el terme «pau» amb les accepcions següents: “Situació i relació mútua dels que no estan en guerra”/“Pública tranquil·litat i quietud dels Estats, en contraposició a la guerra o a la turbulència”/“Assossec i bona correspondència d'unes persones amb altres, especialment en les famílies, en contraposició a les dissensions i baralles.”

A continuació, a l'hora de plantejar este tema transversal hem de tindre en compte els objectius educatius que desenrotllarem, ja que estos contribueixen a fixar el sistema de valors i actituds que hem de construir:

Objectius:

- a) Respectar l'autonomia dels altres.
- b) Utilitzar el diàleg com a forma de solucionar les diferències existents entre els distints alumnes del grup / classe.

- c) Reconèixer i valorar la pròpia agressivitat com una forma positiva d'autoafirmació de la personalitat i ser capaç de canalitzar-la, permanentment, cap a conductes i activitats que promoguen i afavorisquen el bé comú.
- d) Desenrotllar la sensibilitat, l'afectivitat i la tendresa amb les persones que ens envolten.
- e) Construir i potenciar unes relacions de diàleg, de pau i d'harmonia en l'àmbit escolar i, en general, en totes les nostres relacions quotidianes.
- f) Reconèixer i prendre consciència de les situacions de conflicte que puguen presentar-se, descobrint i reflexionant sobre les seues causes i sent capaços de prendre decisions enfront d'elles per a solucionar-les d'una forma creativa, fraterna i no violenta.
- g) Desenrotllar l'atenció i l'interès davant del fet de la diversitat de les persones i de les cultures dels pobles, reconeixent i potenciant eixa diversitat com un gran valor i actuant sempre, davant d'aquesta, amb una actitud oberta, respectuosa i tolerant.
- h) Conèixer i potenciar els drets humans i desenrotllar la sensibilitat, solidaritat i el compromís enfront d'aquelles situacions de violència, en les que s'atempte contra ells.
- i) Mostrar especial atenció i sensibilitat davant de les situacions de violència i d'injustícia.
- j) Conèixer la realitat que viuen altres pobles i comunitats actualment, ja siga a través de les connexions que es puguen establir amb entitats i organitzacions no governamentals, de la seua participació i de la presentació de treballs o projectes dels nostres alumnes a concursos per elles organitzats.

6.6.7 Educació per a la igualtat

L'objectiu que es persegueix amb l'educació per a la igualtat podria definir-se com:

Prenent com a base els valors democràtics de la Constitució, es fa necessària una Educació Intercultural, ja que esta rebutja el predomini d'unes cultures sobre altres i defèn que els distints grups que conviuen en les actuals societats multiculturals puguen aconseguir una interdependència enriquidora basada en la valoració i reconeixement mutus.

És convenient organitzar el nostre treball atenent als prejudis i falses creences que poden existir en l'alumnat, i que poden arribar a ocasionar actituds racistes, masclistes, xenòfobes i discriminatòries.

Objectius:

- a) Descobrir, potenciar i desenrotllar totes les possibilitats o capacitats personals sense deixar-se influir o mediatitzar per cap tipus de condicionant o limitació de caràcter sexista.
- b) Desenrotllar la pròpia autonomia i la identitat personal amb independència de la variable gènere, és a dir, evitant la jerarquizació o la classificació dels valors o de les capacitats en masculines o femenines.
- c) Desenrotllar la capacitat de sentir i ser capaços d'expressar i de comprometre els propis sentiments en les activitats quotidianes.
- d) Descobrir en les experiències diàries, escolars i extraescolars, i en tot l'àmbit de la vida social i cultural, present i passada, la igualtat de possibilitats i d'aportacions dels hòmens i de les dones.
- e) Acceptar, respectar i valorar les característiques i les qualitats de les altres persones sense deixar-se influir per cap tipus d'actitud discriminatòria en relació amb el sexe o amb qualsevol altre tret diferenciador.
- f) Descobrir i integrar el fet de la diversitat i de les diferències (biològiques, culturals, racials, etc.) com un valor i una riquesa.
- g) Participar de forma igualitària, constructiva i solidària en la realització de jocs, activitats grupals i situacions de comunicació i en el repartiment de responsabilitats i tasques, rebutjant la divisió del treball i de les funcions en raó del sexe.
- h) Col·laborar en la construcció i en el desenrotllament d'una societat i d'unes relacions interpersonals basades en el profund reconeixement i respecte a la individualitat, a la singularitat i als drets de tota persona.

- i) Ser capaços d'identificar i de realitzar una anàlisi crítica de totes les manifestacions sexistes o discriminatòries que es produeixen en el llenguatge quotidià, en l'àmbit social i cultural i, en concret, en els missatges de publicitat i, en general, els mitjans de comunicació.
- j) Potenciar actituds contra la violència de gènere.
- k) Col·laborar amb estructures de l'Administració que treballen en l'intent d'eradicar les situacions de comportaments que se sustenten en la desigualtat entre sexes, com l'Institut de la Dona, l'Institut de la Joventut, els Consells de la Joventut, etc.

7. ACCIONS DE SENSIBILITZACIÓ I INFORMACIÓ DIRIGIDES AL CONJUNT DE LA COMUNITAT EDUCATIVA PER A ASSEGURAR EL RESPECTE A LA DIVERSITAT I EL RESPECTE A LA IDENTITAT DE GÈNERE. PROTOCOL DEL DRET A LA IDENTITAT DE GÈNERE.

Des del nostre centre entenem que aquestes accions no només han de ser puntuals en dates concretes sinó que s'han de dur amb naturalitat en el dia a dia del nostre alumnat. És per això que si es dona el cas d'haver d'activar el protocol es seguirà l'Instrucció del 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.

La finalitat d'aquest protocol, aplicable i adaptable a contextos escolars diferents, és dotar els centres educatius d'una ferramenta eficaç que els permeti transformar-se en espais de llibertat i d'igualtat, en què totes les persones que conformen la comunitat educativa se senten lliures d'exclusió, coaccions de qualsevol tipus i en condicions de construir la seua realitat personal amb plenitud.

La diversitat afectiva, sexual i d'identitats de gènere és una realitat present als centres escolars i que afecta totes les persones que en formen part. Per tant, resulta una necessitat ineludible promoure una millor percepció i coneixement d'aquesta diversitat per a consolidar un model d'escola inclusiva.

A causa de la poca informació sobre la identitat i l'expressió de gènere i sobre la diversitat sexual, hom ha tendit a considerar el tema com a "exòtic" o "rar", conseqüència de la visió estereotipada que ha prevalgut en la societat i que ara comença a canviar. A aquesta visió esbiaixada de la realitat trans¹ i intersexual², cal afegir les dificultats socials, laborals i assistencials que han impedit a moltes d'aquestes persones, visibilitzar-se o mostrar-se com a tals.

L'escola ha de ser el motor d'un canvi social més ampli, tant pels seus lligams amb altres institucions i col·lectius, com per tenir la capacitat de formar els i les ciutadanes que prendran les decisions en el futur. L'escola és un element transformador i cal ser conscients que els i les estudiants que hui són educats en els

valors de la igualtat i la diversitat seran persones adultes més tolerants, que faran avançar la societat cap a la plena igualtat.

Per això, la diversitat i la interrelació que genera el context educatiu ha de ser recollida de forma global en el Projecte educatiu de centre i concretar-se en les programacions didàctiques, en el Pla d'acció tutorial, en el Pla de convivència i igualtat, en la programació d'activitats extraescolars i complementàries i en el reglament de règim intern, perquè qualsevol persona immersa en un procés de canvi de gènere, que expresse un gènere divergent o amb una anatomia sexual intersexual, no quede exclosa del sistema o no reba el tractament integrador i igualitari que l'escola ha de garantir.

És necessari, per tal de fer-ho possible, adoptar pautes que permeten als centres educatius iniciar actuacions dirigides a l'atenció específica de l'alumnat trans i intersexual, que previnguen situacions de malestar, discriminació, assetjament o tracte desigual.

En tot aquest procés caldrà extremar les mesures de confidencialitat de la informació gestionada en relació amb les persones trans i intersexuals, així com el respecte absolut a la voluntat d'aquestes persones, de les seues famílies o de qui n'exercisca la tutoria legal, sobre la seua identitat de gènere i com desitgen ser tractades administrativament i en públic.

7.1 RESPONSABILITAT DE L'EQUIP DOCENT

Totes les persones del claustre tenen l'obligació d'intervindre davant qualsevol conducta negativa derivada de l'expressió de gènere o d'una identitat de gènere que s'allunye de l'estàndard o per motiu d'un desenvolupament sexual diferent. Més concretament:

- Observar possibles casos d'expressió de gènere divergent, acompanyats o no de comportaments tendents a la introversió, l'aïllament, la depressió o conductes auto lesives.
- Observar indicis d'assetjament per expressar una identitat de gènere diferent a l'assignada socialment.
- Informar d'aquestes situacions, utilitzant les vies i processos establerts en els respectius reglaments de règim intern i plans de convivència i igualtat.
- Respondre adequadament i prestar suport a les persones que expressen una identitat de gènere divergent.
- Informar o investigar seriosament actituds de rebuig, comportaments anòmals, possibles casos d'assetjament, queixes o denúncies.
- Fer el seguiment de la situació.
- Mantenir la confidencialitat dels casos.

7.2 RESPONSABILITAT DE TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA

Totes les persones de la comunitat educativa tenen l'obligació de:

- Tractar tothom amb respecte.
- No ignorar cap comportament constitutiu d'assetjament.
- Informar les autoritats educatives sobre les situacions d'assetjament de què es tinga coneixement, amb la discreció necessària per a protegir la intimitat i la dignitat de les persones afectades.
- Cooperar en totes les accions contingudes en aquest protocol.
- Desterrar la idea fal·laç que els casos d'expressió o d'identitat de gènere són un caprici d'aquells que els manifesten.

- Cooperar en el procés d'instrucció d'expedients disciplinaris en casos d'assetjament per transfòbia i informar adequadament la família de la possibilitat de presentar una denúncia judicial de forma complementària, si els fets són constitutius d'algun delictes.
- Assegurar la confidencialitat de les persones amb intersexualitat/DSD, observada o comunicada per la família, i cercar formes d'evitar la seua exclusió, especialment en les explicacions sobre cossos i anatomies sexuals i reproductives.

7.3 DETECCIÓ I COMUNICACIÓ. ACTIVACIÓ DEL PROTOCOL

Aquest protocol s'activarà en el moment que qualsevol membre de l'equip docent detecte o siga informat d'un possible cas d'intersexualitat, identitat o expressió de gènere divergent i ho comuniqui, seguint els processos i les vies que establisca el Reglament de règim intern, al tutor o tutora, al coordinador d'igualtat i convivència, a l'equip d'orientació o a l'equip directiu. O bé, quan la família, o qui n'exercisca la tutoria legal, comuniqui el cas al centre educatiu. Una vegada comunicat, el director o la directora notificarà el cas al registre PREVI i s'inicia el protocol.

Una volta activat el protocol s'iniciaran les actuacions seguint la Instrucció del 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.

8. PROTOCOL SANITARI

Seguint les instruccions dictades en la Resolució d'1 de setembre de 2016 de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, al llarg del mes de setembre es durà a terme el llistat de l'alumnat amb problemes de salut crònica, per tal de regular l'atenció sanitària específica mentre l'alumnat roman al centre, l'atenció a la urgència previsible i no previsible, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en el centre.

9. PROGRAMA DE REUTILITZACIÓ DE LLIBRES I MATERIAL ESCOLAR. BANC DE LLIBRES DEL CENTRE.

L'IES José Vilaplana està dins del programa de reutilització de llibres i material escolar. L'alumnat del centre pot participar d'aquest Banc de Llibres sempre i quan entregue el lot complet de llibres de l'any que ha cursat en acabar el curs escolar. Els llibres han d'estar en bon estat i el lot que s'entrega ha d'estar complet.

Quant a la creació i posada en funcionament del banc de llibres el centre s'ajusta al que disposa l'Ordre 26/2016, de 13 de juny, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, així com a les instruccions dictades a aquest efecte.

Per a entregar els llibres una vegada s'ha acabat el curs s'estableixen dos dates, una després de l'avaluació final, per a l'alumnat que ha aprovat totes les assignatures, i una altra després de l'avaluació extraordinària per a l'alumnat amb alguna matèria suspesa. Hi ha horari d'entrega matutí i vespertí per afavorir que totes les famílies puguin beneficiar-se del Banc de Llibres del centre.

Per a entregar els llibres del nou curs escolar també s'ofereix la possibilitat de recollir-los pel matí o per la tarda. Quan la persona responsable de l'alumne/a recull els llibres signa un full de compromís que adjuntem.

DOCUMENT DE COMPROMÍS

EN/NA _____ pare/mare/tutor/a amb
DNI _____, de l'alumne/a _____, del curs _____ d'ESO
es compromet a complir les instruccions de funcionament del banc de llibres, d'acord amb
l'ordre 26/2016, de 13 de juny de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

NORMES D'ÚS I CONSERVACIÓ DELS LLIBRES

CURS: 2017-2018

Els llibres lliurats a l'alumnat seran en règim de préstec.

OBLIGACIONS DE L'ALUMNAT PARTICIPANT

1. L'alumnat n'ha de fer un ús adequat i acurat:

- 1.1. Els llibres han d'estar folrats des del primer dia de classe.
 - 1.2. Tots els llibres de text seran propietat de l'institut. Cada llibre porta una etiqueta que l'identifica. No es pot arrencar. És necessari per controlar la vida útil del llibre.
 - 1.3. El nom de l'alumne/a haurà de figurar a la portada del llibre, damunt del folre.
 - 1.4. No han d'estar subratllats amb retoladors, ni pintats, ni amb llapis.
 - 1.5. Les activitats no es podran fer sobre el llibre de text, encara que aquests habiliten espais per a la seua realització.
 - 1.6. Cal que no falte cap full a cadascun dels exemplars.
 - 1.7. Els llibres que continguem suport digital caldrà adjuntar-lo al llibre corresponent.
2. El deteriorament dels materials per mala utilització o la seua pèrdua suposarà l'obligació per part dels representants legals de l'alumnat de reposar el material deteriorat o extraviat.
3. L'alumnat té l'obligació de reintegrar el lot de llibres lliurats (100%), una vegada finalitzat el curs escolar o en el moment que cause baixa en el centre. Si no es reintegra el lot, quedarà expulsat/da del Banc de Llibres.
4. Si tots hi col·laborem, aprofitarem els llibres durant molts anys.

Vinaròs, ____ de _____ de 2017

Signatura: